

چرخ‌خیزها

نگاهی به نشاط و شوخ طبعی در زندگی و جهاد
شهادی مدافع حرم مشهد

نویسنده: ناصر جوادی

سرشناسه: جوادی، ناصر، ۱۳۷۰-
 عنوان و نام پدیدآور: چرخ چرخ ها: نگاهی به نشاط و شوخ طبعی در زندگی و جهاد شهدای مدافع
 حرم مشهد / نویسنده ناصر جوادی؛ ویراستار فاطمه کیانی، منیره زین العابدینی زنانی.
 مشخصات نشر: تهران، راه یار، ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهری: ۹۶ ص.
 فروست: باشگاه طنز انقلاب اسلامی، ۱.
 شابک: ۸-۱۱-۷۶۲۹-۶۲۲-۹۷۸
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 عنوان دیگر: نگاهی به نشاط و شوخ طبعی در زندگی و جهاد شهدای مدافع حرم مشهد.
 موضوع: سوریه -- تاریخ -- جنگ داخلی، ۲۰۱۱ م. -- خاطرات
 Syria -- History -- Civil war, 2011 -- Personal Narratives
 موضوع: سنجرائی، رضا، ۱۳۵۶-۱۳۹۶. -- خاطرات
 موضوع: خاطرات ایرانی -- قرن ۱۴
 Iranian diaries -- 20 th century
 شهیدان -- ایران -- مشهد -- بازماندگان -- خاطرات
 Martyrs -- Iran -- Mashhad -- Survival -- Diaries
 شهیدان مسلمان -- سوریه -- بازماندگان -- خاطرات
 Muslim martyrs -- Syria -- *Survival -- Diaries
 شناسه افزوده: دفتر مطالعات جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی
 رده بندی کنگره: DS ۹۸ / ۶
 رده بندی دیویی: ۹۵۶ / ۹۱۰۴۲
 شماره کتاب شناسی ملی: ۸۴۴۴۰۸۷

کتب و کتابخانه

نگاهی به نشاط و شوخ طبعی در زندگی و جهاد شهدای مدافع حرم مشهد

شماره: ۱۵۰۰

نویسنده: ناصر جوادی

ویراستار: فاطمه کیانی، منیره زین العابدینی زنانی، فاطمه سادات محمودیان

تصویرگر: مهدی نعلری

صفحه آرا: ابراهیم وکیلی کندمائی

امور فنی چاپ: امیرحسین کریمی

شابک: ۸-۱۱-۷۶۲۹-۶۲۲-۹۷۸

ناشر: راه یار

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

چاپ اول: ۱۴۰۱

قیمت: ۳۰.۰۰۰ تومان

دفتر مطالعات جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی:

تهران، بلوار کشاورز، خیابان آذر، پلاک ۶۰، حسینیه هنر
 مشهد، خیابان مدرس، کوچه مدرس ۴، پلاک ۱۰، حسینیه هنر
 قم، خیابان معلم، بین معلم ۱۲ و میدان روح الله، پلاک ۱۳۱
 تلفن: ۰۲۱۴۲۷۹۵۲۴
 تلفن: ۰۹۳۳۸۶۷۹۵۲۲
 تلفن: ۰۲۳۲۷۴۶۴۹۰
 @Raheyarpub
 www.RaheYarPub.ir
 www.AmmarYar.ir
 www.VaKetab.ir

برخی دیگر از بخش:

پاتوق کتاب: ۰۲۵۳۱۰۷۷
 کتاب فردا: ۰۲۵۳۷۷۴۶۹۹۲
 بخش کتاب رسان: ۰۵۱۳۷۲۳۳۳۲۲
 بخش کتاب پردازان: ۰۵۱۳۲۳۳۳۹۱۰
 پاتوق کتاب آسمان: ۰۳۱۳۲۲۹۰۱۱۷
 شهید کاظمی: ۰۲۵۳۷۸۴۰۸۴۴
 به نشر: ۰۲۱۸۸۹۶۰۴۶۶
 بخش فدک: ۰۹۱۳۷۵۰۶۱۹۱
 کتاب طُرفه: ۰۹۳۳۵۲۴۴۴۱۶
 کتابستان معرفت: ۰۲۱۴۳۳۵۰۰۷۷

www.BookRoom.ir

www.ManVaKetab.ir

۷	مقدمه
۱۳	عضو هیأت امنای مسجد را ترور کردیم!
۱۷	جنازه قلبی
۱۹	مسخره‌ها ما اومدیم دعوا ببینیم!
۲۲	مسافران عجیب
۲۵	موتور فست فودی
۲۷	هزار کیلومتر برای هندوانه
۲۹	انفیه اشک آور!
۳۲	میرغضب بودم
۳۶	رویم را کم کرد!
۳۹	تک زدن شال در اوج گریه!
۴۱	حرف بزنیم یا نزنیم؟!؟
۴۴	می‌خواهم برای خودم سابقه جور کنم!
۴۷	سوتی شیرین حسن!
۵۰	حسن جان دلبندم! دقت کن!
۵۳	منو حاجی فرستاده!
۵۷	من افغانستانی هستم / نیستم!
۶۳	رکورد عجیب رضا!
۶۶	خدایا غلط کردم!

مقدمه

تیرماه سال ۱۳۹۷ مشغول جمع‌آوری محتوا برای برگزاری «هفتمین شب طنز انقلاب اسلامی» در مشهد بودم. با توصیه همکارم «محمد مهدی احمدیان» که در آن زمان خاطرات شهدای مدافع حرم مشهد را جمع‌آوری می‌کرد، مصاحبه‌ای از شهید «رضا سنجرانی» را تماشا کردم. مهاجرای مصاحبه گرفتن با رضا سنجرانی و دیگر بچه‌های مدافع حرم مشهدی داستان جالبی دارد؛ بعد از شهادت شهید «مصطفی صدرزاده»، دوستان واحد تاریخ شفاهی «دفتر مطالعات جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی» سراغ «مرتضی عطایی»، هم‌رزم مشهدی شهید صدرزاده می‌روند و ده جلسه با او مصاحبه می‌کنند. طی مصاحبه با مرتضی عطایی با شهید «حسن قاسمی دانا» اولین شهید مدافع حرم مشهدی آشنا می‌شوند. برای مصاحبه با دوستان و نزدیکان شهید قاسمی دانا به هر طرف می‌روند با یک نام روبه‌رو می‌شوند: «عمو رضا» یا همان «رضا سنجرانی»، صمیمی‌ترین دوست شهید قاسمی دانا. اما افسوس که بعد از یک جلسه مصاحبه، رضا سنجرانی بار دیگر به سوریه اعزام می‌شود و این بار او هم به قافله شهدا می‌پیوندد. از همان لحظه شروع مصاحبه جذب رضا شدم. انگار نه انگار که این مصاحبه متعلق به یک رزمنده مدافع حرم و مربی دوره‌های آموزشی بسیج بود. با

شهید طنازی آشنا شده بودم که من تازه‌کار که هیچ، طنزپردازان و کم‌دین‌های کهنه‌کار را هم می‌کرد توی جیبش! رضا با وجود داشتن چهره‌ای باجذبه که شاید در نگاه اول خشن به نظر می‌آمد، مثل طنزپرداز حریفه‌ای که بر تکنیک‌ها و تئوری‌های طنزپردازی و گرفتن خنده از مخاطب مسلط است، عمل می‌کرد.

کشف رگه‌های طنز در معدن وجود این شهید باصفا، مرا ترغیب کرد تا به سراغ فیلم‌ها و خاطرات باقیمانده از دیگر شهدای مدافع حرم بروم. به شهدایی مانند مرتضی عطایی، حسن قاسمی دانا و جواد محمدی رسیدم که یکی از دیگری بذله‌گوتر و شوخ‌طبع‌تر بودند. احساس کردم روحیه طنازی بین شهدای مدافع حرم از ویژگی‌های مغفول‌مانده‌ای است که متأسفانه در میان انبوه کتاب‌هایی که توسط مؤسسات مختلف و افراد دغدغه‌مند تولید شده، کمتر به آن پرداخته شده است. کسانی که در دل آتش و جنگ و در میان باران خمپاره و موشک هم دست از مزاح بر نمی‌داشتند؛ مردانی که دلاوری‌شان در میدان‌های نبرد، بر این دشمن داعشی و تکفیری ریشه می‌انداخت و شوخ‌طبعی‌شان در سنگر خودی، دوستان را به قهقهه وای می‌داشت.

از همان روز به فکر انجام کاری بودم تا علاوه بر روایت زندگی این دلاور مردان، منعکس‌کننده بخش کوچکی از روحیه و نشاط‌شان باشم. از برادر عزیزم محمد مهدی احمدیان مسئول کارگروه مدافعان حرم در واحد تاریخ شفاهی دفتر مطالعات جبهه فرهنگی انقلاب مشورت گرفتم و خوشبختانه این تصمیم با استقبال و تشویق او همراه شد. همکاری او برای در اختیار گذاشتن مصاحبه‌های گوناگون از خانواده و دوستان شهدا، کمک بزرگی در گردآوری اطلاعات کرد. متن بیش از ۲۰۰ جلسه مصاحبه را خواندم و با چند نفر از هم‌زمان شهدا مصاحبه

کردم. سعی این حقیر در تدوین و بازنویسی خاطرات، بر رعایت اصل امانت‌داری و حفظ چارچوب اصلی خاطرات بوده است.

این مجموعه شامل خاطراتی است از بازیگوشی‌های نوجوانی، شوخ‌طبعی‌های جوانی، موقعیت‌های طنز روزهای فعالیت در بسیج و آموزش‌های نظامی، رندی‌ها و اتفاقات جالب درباره تلاش و تحمل سختی‌ها برای رفتن به سوریه و نهایتاً خاطرات جنگ با داعش در سوریه که بذله‌گویی و موقعیت طنز و بازیگوشی و رندی را باهم دارد.

در بخش‌هایی از کتاب، روایت‌ها از زبان خود شهید است که در زمان حیات آن‌ها را بیان کرده و گاهی راوی خاطرات، رزمندگانی هستند که هنوز هم افتخار دفاع از حرم آل الله را دارند و مترصد فرصتی برای جان‌فشانی‌اند. از راویان مایل به گمنامی، اسم مستعار یا نام جهادی‌شان را آورده‌ام. در این کتاب از شهیدان مصطفی صدرزاده، رضا سنجرانی، حسن قاسمی‌دانا، مرتضی عطایی، جواد محمدی، جواد کوهساری، حسین محرابی و رضا اسماعیلی خواهید خواند که همه به خوشنامی و خوش‌مشری شهره بودند. ان شاء الله عاقبت حقیر و هرکه طالب خوشنامی است هم ختم به خیر شود.

■ چرا چخ چخی‌ها؟!

در لهجه مشهدی برای توصیف اتفاقات فوق‌العاده و تحسین برانگیز از صفت «چَخ چَخی» استفاده می‌شود؛ البته مفهوم چخ چخی خیلی اتوکشیده نیست و می‌تواند مترادف «باحال»، «دوست‌داشتنی» و «خفن» باشد؛ اما هیچ‌کدام شاید نتوانند معادل چخ چخی باشند. از همان روزی که خاطرات این شهدای شوخ‌طبع، باحال، دوست‌داشتنی، رند، اهل کل‌کل، مشتی، با مرام و رفیق‌باز را خواندم، به نظرم آمد تنها واژه‌ای که می‌تواند مناسب وصف‌شان باشد،